

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale educației
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Terapia limbajului și audiologie educațională / Logoped (Cod COR* 226603), Consilier învățământ (Cod COR* 235103) și Expert învățământ (Cod COR* 235104)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Tehnici de comunicare la copiii cu dizabilități multiple/Communication techniques for children with multiple disabilities						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ.dr. Andrea Hathazi						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ.dr. Andrea Hathazi						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	12	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					5
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					114
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Materiale didactice si softuri specifice pentru persoanele cu dizabilități multiple existente la departament sau preluate de pe Internet • Platforma TEAMS
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Materiale didactice si softuri specifice pentru persoanele cu dizabilități multiple existente la departament sau preluate de pe Internet

6. Competențele specifice acumulate și rezultate ale învățării

și	<p>CP. 1. Elaborează și implementează strategii și programe de prevenție, depistare și intervenție timpurie în tulburările de limbaj, vorbire și auz.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>1.1. Absolventul identifică factorii de risc în contextul tulburărilor de limbaj și de comunicare și al dizabilității auditive, cu scopul prevenirii instalării acestor tablouri patologice.</p> <p>1.2. Absolventul cunoaște factorii etiologici ai diferitelor tablouri patologice din sfera limbajului și a funcționării auditive.</p> <p>1.3. Absolventul identifică și elaborează strategii de prevenție în tulburările de limbaj și auz.</p> <p>1.5. Absolventul elaborează programe de intervenție timpurie în tulburările de limbaj și auz.</p> <p>1.6. Absolventul folosește evaluarea de progres pentru a revizui programul terapeutic implementat.</p> <p>CP. 2. Realizează un demers diagnostic complex și de diagnostic diferențial în contextul tulburărilor de limbaj și al dizabilităților auditive, prin utilizarea instrumentarului psihopedagogic și audiologic.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>2.1. Absolventul cunoaște teste, probe, instrumente formale de evaluare specifice diferitelor tablouri patologice din contextul tulburărilor de limbaj și al dizabilităților auditive.</p> <p>2.2. Absolventul cunoaște și aplică în selecția instrumentelor de evaluare diagnostică criterii de calitate psihometrică riguroase aferente acestei funcții a evaluării.</p> <p>CP. 3. Elaborează și implementează demersuri de intervenție adecvate copiilor cu deficite la nivelul auzului și cu tulburări de limbaj și comunicare, în contextul tendințelor actuale, în plan educațional și terapeutic.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>3.1. Absolventul elaborează planuri/ programe de intervenție și consemnează orice modificare în aceste planuri în vederea ajustării continue a demersului de intervenție din contextul tulburărilor de limbaj și a dizabilității auditive.</p> <p>3.2. Absolventul selectează modalitățile terapeutice adecvate și le corelează cu conținuturile și resursele potrivite, în vederea dezvoltării de abilități și competențe funcționale pentru persoanele cu tulburări de limbaj și dizabilități auditive.</p> <p>3.6. Absolventul proiectează și implementează design-uri de cercetare în domeniul tulburărilor de limbaj și al audiologiei educaționale, în vederea îmbunătățirii demersului terapeutic.</p> <p>CP. 4. Proiectarea și implementarea de design-uri de cercetare în domeniul tulburărilor de limbaj și al audiologiei educaționale.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>4.1. Absolventul cunoaște conținutul, utilitatea și limitele principalelor metodologii de cercetare calitativă și cantitativă aplicabile specificului evaluării și intervenției în domeniul tulburărilor limbajului, comunicării și al dizabilităților auditive.</p> <p>4.4. Absolventul implementează cercetări-acțiune.</p> <p>4.5. Absolventul identifică și evidențiază subiecte / teme actuale de cercetare în domeniul evaluării și al intervenției în tulburările de limbaj, comunicare și de auz.</p>
----	---

<p>Competențe transversale</p>	<p>Competențe transversale</p> <p>CT. 1. Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională fundamentate pe opțiuni valorice explicite în relație cu drepturile și demnitatea persoanelor cu dizabilități.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>1.1. Absolventul cunoaște codul de etică și deontologie profesională al domeniului terapiei limbajului și al audiologiei educaționale.</p> <p>1.3. Absolventul identifică situațiile în care sunt abateri de la codul de etică și normele deontologice profesionale.</p> <p>1.4. Absolventul analizează abordările diagnostice și terapeutice cu scopul de a asigura respectarea normele de etică și deontologie profesională.</p> <p>1.5. Absolventul realizează demersuri de evaluare și intervenție în sfera tulburărilor de limbaj și comunicare respectând drepturile fundamentale ale omului, normele legislative și demnitatea umană.</p> <p>1.6. Absolventul contribuie la îmbunătățirea calității serviciilor de terapie tulburărilor de limbaj, la dezvoltarea domeniului și a profesiei și respectă codul de etică profesională.</p> <p>CT. 2. Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>2.1. Absolventul colaborează cu membri ai familiei și cu ceilalți specialiști în cadrul echipei multidisciplinare formate din: specialiști în terapia limbajului, psihopedagogi, audiologi educaționali, psihologi, profesori de sprijin/ itineranți, medici, asistenți sociali, etc.</p> <p>2.3. Absolventul integrează elementele de diagnostic ale întregii echipe, în vederea identificării unor soluții terapeutice adecvate domeniului terapiei limbajului și audiologiei educaționale.</p> <p>2.4. Absolventul demonstrează abilități de comunicare eficientă în raporturile cu ceilalți membri ai echipei de lucru.</p> <p>2.5. Absolventul realizează o abordare interdisciplinară a cazurilor de tulburări de limbaj și comunicare, pe baza informațiilor oferite de echipa multidisciplinară.</p> <p>2.6. Absolventul deține tehnici de rezolvare a conflictelor în cadrul muncii în echipă.</p> <p>CT. 3. Utilizarea metodelor și tehnicilor eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>3.1. Absolventul utilizează platformele de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională.</p> <p>3.2. Absolventul identifică nevoia de învățare continuă, precum și soluțiile adecvate.</p> <p>3.4. Absolventul utilizează bazele de date internaționale și resursele digitale, în vederea învățării continue.</p> <p>3.6. Absolventul deține abilități de integrare eficientă a competențelor de învățare clasice și moderne pentru a-și asigura învățare continuă.</p>
---------------------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor privind procesele de evaluare și intervenție în contextul dizabilităților multiple în vederea facilitării comunicării, învățării și incluziunii școlare și sociale. Utilizarea competențelor dobândite în practica și în comunicarea profesională în cadrul muncii în echipa interdisciplinară.
7.2 Obiectivele specifice	Să dobândească cunoștințe și abilități privind utilizarea strategiilor adecvate în dezvoltarea abilităților la persoanele cu dizabilități Să dobândească cunoștințe și abilități privind dezvoltarea și implementarea strategiilor, tehnicilor și metodelor specifice evaluării persoanelor cu dizabilități multiple Să dobândească cunoștințe și abilități privind implementarea strategiilor de intervenție specifică la copiii cu deficiențe severe, grave și profunde Să dobândească cunoștințe și abilități privind modalități de evaluare a comunicării și proiectarea planului de intervenție personalizat Să dobândească cunoștințe și abilități privind caracteristicile mediului de învățare și comunicare la persoanele cu dizabilități multiple Să dobândească cunoștințe și abilități privind modalitatea de integrare școlară, socială și profesională a persoanelor cu dizabilități multiple

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Noțiuni introductive. Definiție, caracteristici și implicații ale dizabilităților multiple asupra procesului comunicării.	Prelegere, Expunere interactivă Analiza studii de caz	Prezentări video
Teorii și abordări utilizate în dezvoltarea comunicării la copiii cu dizabilități multiple	Prelegere, Expunere interactivă.	Exerciții cu aplicații cu scalele de dezvoltare
Etapile dezvoltării comunicării	Prelegere, Expunere interactivă. Dezbateri	Analiza studii de caz Modele de fișe de evaluare
Comunicarea non-verbală	Expunere interactivă. Studii de caz.	
Dezvoltarea comunicării simbolice	Expunere interactivă. Studii de caz.	Prezentări video Resurse specifice
Forme ale comunicării simbolice	Expunere interactivă. Studii de caz.	Prezentări video Resurse specifice
Abordarea lui VanDijk	Expunere interactivă.	Analiză video
Bibliografie Alsop, L. (2002). Understanding Deafblindness. Logan: Utah, dba HOPE, Inc. Chen, D. (1999). Learning to Communicate: Strategies for Developing communication with Infants Whose Multiple Disabilities include Visual Impairment and Hearing Loss. Resources, 10 (5), 1-6.		

Christensen, K.A., Mandell, C.J., & Davis, A.B. (2002). Assessment for program planning. Creating individualized learning profiles (ILP) for young children with multiple, intensive needs. In M.M. Ostrosky and E. Horn (Eds.). Young Exceptional Children Monograph Series No. 4. Assessment: Gathering meaningful information (pp.29-46). Longmont, CO: Sopris West

Downing, J.E. (2005), Teaching communication skills to students with severe disabilities, Baltimor, Paul H. Brookes Publishing

Hathazi, A. (2004). Evaluarea copilului cu surdocecitate, Bucuresti: Ed. Semne.

Hathazi, A.(coord.) (2012), Comunicarea în contextul deficienței multiple, Cluj-Napoca; Presa Universitară Clujeană

Hathazi, A. (2014), Dezvoltarea abilităților de comunicare la copiii cu surdocecitate, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară

Light, J., McNaughton, D., and Caron, J. (2019). New and emerging AAC technology supports for children with complex communication needs and their communication partners: state of the science and future research directions. *Augment. Altern. Commun.* 35, 26–41. doi: 10.1080/07434618.2018.1557251

Pierce, W. D., and Cheney, C. D. (2017). *Behavior Analysis and Learning* (6th ed.). New York: Routledge.

Ricci, C., Miglino, O., Alberti, G., Perilli, V., and Lancioni, G. E. (2017). Speech generating technology to support request responses of persons with intellectual and multiple disabilities. *Intern. J. Develop. Disab.* 63, 238–245. doi: 10.1080/20473869.2017.1288888

Söderström, S., Østby, M., Bakken, H., and Ellingsen, K. E. (2021). How using assistive technology for cognitive impairments improves the participation and self-determination of young adults with intellectual developmental disabilities. *J. Intellect. Disabil.* 25, 168–182. doi: 10.1177/1744629519882582

Rowland, C. (2009), *Assessing Communication and Learning in young children who are deafblind or who have multiple disabilities*, Design to Learn Projects, Oregon Health and Science University, US Office of Special Education Programme

Sacks, S.Z., & Silberman, R.K. (Eds.) (2002). *Educating students who have visual impairments with other disabilities*, 2nd Ed. Baltimore: Paul H. Brookes Publishing Co.

Șerban, I.L. (2016), Rolul comunicării totale în dezvoltarea vocabularului elevilor cu dizabilități de auz, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană

Souriau, J. (2000). Surdo-cecitate et le developpement de la communication. *Problemes et strategies adaptatives*. *Enfance*, nr.1.

Westling, D.D., Fox, L. (2000). *Teaching students with severe disabilities*, 2nd Ed. London: Prentice-Hall International.

Wilson, C. (2013), A different language: Implementing the total communication approach in *Scottish Journal of Residential Child Care*, Vol.12, No.1, 34-45.

Yoder, P. J., Warren, S. F. (2002). Effects of prelinguistic milieu teaching and parent responsivity education in dyads with children with intellectual disabilities. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 45, 1158–1174

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Evaluarea deprinderilor de comunicare	Dezbateri. Expunere interactivă. Munca în perechi	Prezentări video Exemple de scale de evaluare. Aplicații practice
Elaborarea pașaportului personal. Harta nevoilor.	Dezbateri. Expunere interactivă.	Exerciții aplicative
Instrumente de evaluare a comunicării. Aplicații.	Expunere interactivă. Dezbateri.	Exerciții aplicative cu scalele de dezvoltare

Abordarea comunicării co-active. Implicații practice.	Expunere interactivă. Dezbatere Munca perechi.	Prezentări programe de dezvoltare a comunicării
Sisteme de comunicare alternative și augmentative. Obiectele de referință.	Studiu de caz.	
Calendare vizuale și tactile	Dezbatere. Studii de caz	Înregistrări video Exemple de resurse specifice
Sistemele simbol	Dezbatere. Joc de rol	Site-uri de prezentare a sistemelor simbol high-tech
Poveștile sociale.	Dezbatere. Problematizare.Studiu de caz	Exemple de povești sociale
Funcția pragmatică a comunicării	Expunere interactivă. Dezbatere. Problematizare	
Importanța și specificul mediului de comunicare	Dezbatere	
Tehnologii de acces pentru persoanele cu deficiențe multiple	Analiză studii de caz.	
Abordarea interacțiunii intensive	Expunere interactivă. Dezbatere.	Prezentare video
Dezvoltarea abilităților de scris- citit în contextul deficienței multiple	Dezbatere. Studii de caz	

Bibliografie

Chen, D., (1999), *Learning to Communicate: Strategies for Developing communication with Infants Whose Multiple Disabilities include Visual Impairment and Hearing Loss in Sources*, vol.10, nr.5pag.1-6

Gleen, S., Cunningham, C., Shorrock, A. (1996). Social interaction in multi-sensory environments. In N. Bozic, H. Murdoch (Eds.) (1996). *Learning through interaction. Technology and children with multiple disabilities* (pp. 66-82). London: David Fulton Publishers, London.

Foster, M. (2000) Coactive Communication- a workshop for the Practice Sharing Conference on Communication, *Sense West*, pag.1-3

Frost, L, Bondy, A. (2002), *The picture exchange communication system training manual*, Newark, Pyramid Educational Products

Hodges,L., Murdoch, H. (1995), *Developing Communication in Learners with Multisensory Impairment*, University of Birmingham

Jamieson S., (2004). Creating an educational program for young children who are blind and who have autism. *RE:view, Rehabilitation and education for blindness and visual impairment*, 35 (4), 165-177.

Mar, H.H., & Cohen, E.J. (2002). Educating students who have visual impairments and who exhibit emotional and behavior problems. In S.Z. Sacks, R.K. Silberman, R.K. (Eds.), *Educating students who have visual impairments with other disabilities* (pp. 263-302), 2nd Ed., Paul H. Brooks Publishing Co., Baltimore.

McInnes, J.M. și Treffry, J.A. (2001). *Copilul cu surdocecitate - Ghid de dezvoltare*.București: Editura Semne.

Miles, B., & Riggio, M. (1999). Remarkable Conversations. Massachusetts: Perkins School for the Blind. Pawlyn, J., Carnaby, S. (2009), Profound Intellectual and Multiple Disabilities. Nursing Complex Needs, Oxford: Blackwell Publishing Ltd

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (www.anc.edu.ro/registrul-national-al-calificarilor-din-invatomantul-superior-rncis/)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participare activă	Observație	70%
	Examen scris	Examen	1 punct oficiu 10%
10.5 Seminar/laborator	Prezența 75%		10%
	Portofoliu	Analiza produselor activității	10%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Elaborarea unui plan de evaluare în vederea realizării unui profil de dezvoltare la un copil cu dizabilități multiple ➤ Elaborarea unui studiu de caz ce face referire la metodele de intervenție specifice utilizate în terapia complexă a unui copil cu dizabilități multiple 			

Data completării
03.09.2023

Semnătura titularului de curs
Conf. univ.dr. Andrea Hathazi

Semnătura tit. de seminar
Conf. univ.dr.Andrea Hathazi

Data avizării în departament
..27.09.2023.....

Semnătura directorului de departament
.....